

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

ЗАКЉУЧЦИ СА МЕЂУНАРОДНОГ НАУЧНОГ СКУПА "МУЛТИФУНКЦИОНАЛНА ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ"

Међународни научни скуп *Мултифункционална пољопривреда и рурални развој* одржан је 08-09. децембра, 2005. године на Пољопривредном факултету у Земуну, односно у МЗ Глогоњ, општина Панчево, у организацији наших реномираних научних институција и асоцијација из ове области - Института за економику пољопривреде, Београд, Департмана за економику пољопривреде и социологију села Пољопривредног факултета, Нови Сад, Економског факултета, Суботица, Института за агрономију Пољопривредног факултета, Земун, Друштва аграрних економиста Србије и Друштва аграрних економиста Србије и Црне Горе.

Више од 90 аутора из Србије и Црне Горе, Босне и Херцеговине, Македоније, Словеније, Румуније, Бразила и Грузије у 50 радова саопштених у оквиру 5 секција (*Пољопривреда и концепт мултифункционалности, Мултифункционална пољопривреда - искуства ЕУ и ЦИЕ земаља у транзицији, Мултифункционална пољопривреда и аграрно предузетништво, Стандарди и саветодавство - предуслови конкурентне мултифункционалне пољопривреде, Рурална мултифункционалност у теорији и пракси*) имали су задатак да пруже заокружену слику: а) *мултифункционалног карактера пољопривреде*, који, поред примарне, производне функције пољопривреде, има у виду и остале њене функције: поспешивање регионалног и социјалног развоја и очување биодиверзитета, природних ресурса и руралног амбијента; б) *мултифункционалног карактера руралног развоја у целини*, који почива на диверсификацији активности у руралном окружењу, респектује просторни аспект и улогу људског фактора у развоју руралне економије и промовише локалну иницијативу као незаобилазну стратегију ендо-развоја руралних области, допуњену неопходном компонентом одрживости која подразумева вредновање еколошког и етнографског богатства руралног окружења у процесу регионалног планирања развоја руралних заједница.

Познато је, наиме, да је *мултифункционални модел пољопривреде* од краја 90-тих година *званични модел развоја пољопривреде Европске уније* и база њеног преговарачког става у текућим преговорима о пољопривреди СТО а Политика руралног развоја други тзв. "темељни стуб" Заједничке аграрне политике ЕУ. Промене у домаћој аграрној политици у смислу опредељености за развој усклађен са глобалним трендовима а посебно ангажовање у процесима међународних интеграција (СТО, ЕУ) створили су услове за интензивирање активности на побољшању и кохерентности политике руралног развоја и јачању регионалне и прекограничне сарадње у овој области.

Како је Институт за економику пољопривреде, заједно са Департманом за економику пољопривреде и социологију села Пољопривредног факултета из Новог Сада, Економским факултетом из Београда и Економским факултетом из Суботице, носилац изузетно значајног, пројекта Основних истраживања Министарства науке и заштите животне средине **149007 - Мултифункционална пољопривреда и рурални развој у функцији укључења Републике Србије у Европску унију**, то је замисао организатора били да се овом приликом покрене свеобухватна научно-истраживачка опсервација, анализа, оцена стања и предлог третмана за унапређење и развој мултифункционалне пољопривреде, односно руралне економије и тиме обележи успешан старт вишегодишњег рада на повереном нам Пројекту. У складу са горе наведеним донети су следећи **закључци Скупа**:

1. мултифункционална пољопривреда поред примарне, производне функције пољопривреде, има у виду и остале њене функције: поспешивање регионалног и социјалног развоја и очување биодиверзитета, природних ресурса и руралног амбијента;

2. мултифункционални рурални развој почива на диверсификацији активности у руралном окружењу, респектује просторни аспект и улогу људског фактора у развоју руралне економије и промовише локалну иницијативу као незаобилазну стратегију ендо-развоја руралних области, допуњену неопходном компонентом одрживости која подразумева вредновање еколошког и етнографског богатства руралног окружења у процесу регионалног планирања развоја руралних заједница;

3. у Србији још увек доминира традиционална, монофункционална пољопривреда, а рурална економија и рурални развој једва да су и у зачетку. Треба избећи сценарио транзиције наше пољопривреде путем радикалног слома ситног газдинства, односно пустошењем нашег села и пољопривреде већ, пак, њеном постепеном (пост)модернизацијом и

прилагођавањем европским стандардима и стандардима Светске трговинске организације;

4. истичући да рурална подручја располажу капацитетима за саморевитализовање, аутори се залажу за програме који охрабрују улагања у обуку фармера и нове облике руралног бизниса, чиме се потенцира значај аграрног предузетништва у реализацији концепта мултифункционалне пољопривреде;

5. диверсификацијом активности (производња хране/туризам), производних линија (ратарство/повртарство/сточарство) и већим степеном комерцијализације производње, земљорадничка газдинства остварила би значајне ефекте. Међутим, по природи ствари, нису у стању да сама спроводе концепт мултифункционалног развоја обзиром на скромне потенцијале које (појединачно) имају и низак степен компетенције и одговорности у том погледу. Симулација различитих производних опредељења земљорадничких газдинстава и процена њихових производних, социјалних, еколошких и организационо-економских ефеката су аналитичка средства која морају наћи пут од науке до фармера;

6. саветодавство је битно у преносу знања у производњи и умећа да се проблеми решавају самостално. Саветодавне службе морају бити активни посредници између државне аграрне и руралне политике и фармерске пољопривреде и развоја сеоског друштва. Посебно се истиче проблем нерешавања статуса пољопривредних станица и завода који су стварне саветодавне службе са великим кадровским потенцијалима;

7. глобализација и Светска трговинска организација (WTO) донели су и доносе чврста правила о квалитету производа и производних процеса као предуслова конкурентности, подједнако важећа за све оне који се појављују на тржишту. У том контексту, треба посветити пажњу могућностима мањих целина, тзв. микро производних ћелија у руралним срединама Србије да се интегришу у производне целине које у сваком погледу могу да обезбеде одрживи развој и својом специфичношћу допринесу безбедности хране, како је то дефинисано стандардима за управљање системима квалитета и НАССР плановима за безбедност хране;

8. анализа искустава појединих земаља Централне и Источне Европе (Румунија, Македонија) и нових држава чланица ЕУ (Словенија) у областима мултифункционалне пољопривреде и руралног развоја, те демографских и друштвених проблема који егзистирају у посматраним земљама незаобилазан су вид сагледавања решења и за нашу политику мултифункционалног развоја руралних подручја;

9. с обзиром на чињеницу да се налазимо на почетку вишегодишњег истраживачког пројекта посвећеног мултифункционалној пољопривреди и руралном развоју, у наставку рада на овом пројекту истраживачи своју пажњу треба примарно да усмере на емпиријска истраживања стања на нашим руралним подручјима и ка што конкретнијим претпоставкама за профилирање модела њиховог мултифункционалног развоја компатибилних са одговарајућима у Европској унији.

Приредила:
Др Весна Поповић